

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la inadmisibilitatea

recursului în anulare declarat de

Vasile Afteni

(Dosarul nr. Ire-147/23
Nr. PIGD 1-20068250-01-1r/e-25082023)

Chiar dacă instituția recursului în anulare a fost abolită la 01 septembrie 2023, recursurile în anulare declarate până la acea dată se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora; În cadrul recursului în anulare puteau fi discutate doar erorile de drept din hotărârile irevocabile prin care a fost soluționat fondului cauzei penale; Refuzul de liberare condiționată înainte de termen nu putea fi examinat în procedura recursului în anulare.

21 august 2024

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, admisibilitatea recursul în anulare declarat de condamnatul Vasile Afteni,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Vladislav Gribincea, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. Recurentul Vasile Afteni s-a născut în anul 1968 în r. Hîncești. La 29 mai 1991, Judecătoria Supremă a Republicii Moldova l-a condamnat pe acesta la pedeapsa capitală. Pedeapsa capitală i-a fost comutată ulterior în detenție pe viață.

2. La 22 iunie 2020, Vasile Afteni a depus o cerere în Judecătoria Orhei prin care a solicitat liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen, în baza art. 91 alin. (5) Cod penal. Ea a invocat că a executat mai mult de 30 de ani de închisoare, însă cererea sa în acest sens a fost respinsă de comisia specială la 12 mai 2020, pe motiv că nu a realizat programul individual cu privire la executarea pedepsei. El a mai menționat că a participat la mai multe activități, că este bolnav și că solicitările sale de a fi angajat în câmpul muncii au fost lăsate fără examinare de către conducerea penitenciarului.

3. La 22 aprilie 2021, Judecătoria Orhei a respins ca neîntemeiată cererea condamnatului Vasile Afteni, deoarece el nu a executat programul individual cu privire la executarea pedepsei, ceea ce semnifică că nu toate condițiile cerute de art. 91 alin. (5) Cod penal au fost întrunite.

4. La 31 octombrie 2022, Curtea de Apel Chișinău a respins recursul declarat de condamnatul Vasile Afteni, ca nefondat. Instanța a reiterat argumentele primei instanței. Ea de asemenea a menționat că aplicarea liberării condiționate înainte de termen este un drept și nu o obligație a instanței de judecată. Decizia curții de apel este irevocabilă. La dosar nu există vreun înscris care ar confirma data înmânării deciziei din 30 octombrie 2022 recurentului.

5. La 10 august 2023, la Curtea Supremă de Justiție a parvenit o plângere a condamnatului Vasile Afteni împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2022. Vasile Afteni solicită casarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de recurs. El menționează că neîndeplinirea programului individual nu este vina sa, ci a penitenciarului. Ea a participat la mai multe activități după pronunțarea încheierii primei instanțe, însă aceste aspecte nu au fost luate în calcul de către curte de apel. El de asemenea menționează că teleconferința de la ședința Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2022 s-a întrerupt și el nu cunoaște ce decizie a fost luată în acea zi.

6. Materialele cauzei au ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 10 august 2023, iar cauza a fost înregistrată cu indicele „1re”, ce reprezintă recursurile în anulare.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

7. Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023, a abolit instituția recursului în anulare. Totuși, conform art. XI alin. (31) al acestei legi:

„Recursurile în anulare declarate până la intrarea în vigoare a prezentei legi se examinează și se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora.”

8. Art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, în versiunea în vigoare până la 31 august 2023, prevedea următoarele:

„(2) Un complet format din 3 judecători, prin decizie motivată, va decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că:

- 1) recursul nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art. 429 și 430;
- 2) recursul este declarat peste termen;
- 3) temeiurile invocate de recurent nu se încadrează în cele prevăzute la art. 427;
- 4) recursul este vădit neîntemeiat;
- 5) recursul nu abordează probleme de drept de importanță generală pentru jurisprudență.”

9. Cererea de recurs în anulare a fost depusă până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată ... .”

10. Conform art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală:

„44) viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată – încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale;”

11. Conform art. 454 Cod de procedură penală:

„Recursul în anulare poate fi declarat în termen de 6 luni de la data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești.”

12. Art. 456 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală prevedea următoarele:

„(2) Admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție o va decide un complet format din 5 judecători, fără citarea părților, în camera de consiliu, în baza materialelor din dosar.

(3) În cazul constatării condițiilor prevăzute la art.432 alin. (2), completul format din 5 judecători va decide asupra inadmisibilității recursului înaintat prin decizie motivată adoptată în unanimitate, iar în cazul constatării condițiilor prevăzute la alin.(4) al articolului menționat, completul va trimite prin raport recursul în anulare pentru judecare Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție.”

13. Art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție, după modificările introduse prin Legea nr. 224/2024, prevede următoarele:

„(5¹) ... Curtea Supremă de Justiție va examina în complete de 3 judecători cererile de recurs, cererile de recurs în anulare și cererile de revizuire, care au fost inițial repartizate spre examinare completelor din 5 judecători. Acestea vor fi examinate de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor.”

14. Art. 91 alin. (5) Cod penal prevede următoarele:

„(5) Persoana care execută pedeapsa detențiunii pe viață poate fi liberată condiționat de pedeapsă înainte de termen dacă instanța de judecată va considera că nu mai există necesitatea executării de mai departe a pedepsei și dacă această persoană a executat efectiv cel puțin 30 de ani de închisoare, fără a se lua în calcul compensarea privilegiată a zilelor de muncă.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

15. Având în vedere prevederile art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție (a se vedea para. 13), în pofida prevederilor art. 456 alin. (2) Cod de procedură penală (a se vedea para. 12), admisibilitatea recursului în anulare va fi examinat de un complet din trei judecători ai Curții Supreme de Justiție.

16. Recursul în anulare examinat a fost declarat peste termenul de șase luni de la data rămânerii irevocabile a deciziei curții de apel. Recurentul susține că teleconferința s-a întrerupt și el nu a auzit pe 21 octombrie 2022 soluția pe marginea recursului său. Din materialele cauzei este totuși evident că decizia curții de apel nu a fost pronunțată în formă motivată pe 21 octombrie 2022, decizia fiind motivată ulterior. Dosarul nu conține informații cu privire la data expedierii deciziei curții de apel în adresa recurentului sau a primirii deciziei de către recurent. Completul de asemenea notează că recurentul se află în detenție și nu putea veni în instanță pentru a ridica o copie a deciziei, precum nu putea accesa pe internet decizia contestată. În asemenea circumstanțe, și având în vedere că recursul în anulare a depus peste nouă luni de la adoptarea deciziei contestate, completul prezumă că recursul în anulare a fost depus în termen.

17. Completul reiterează că, conform art. 451 alin. (1) Cod de procedură penală în vigoare la data depunerii recursului (a se vedea para. 9), hotărârile irevocabile puteau fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise „la judecarea cauzei”. Ultima sintagmă semnifică că doar erorile de drept care vizează soluționarea fondului cauzei penale pot fi examinate în cadrul recursului

în anulare. „Plângerea” recurentului nu se referă la hotărârea prin care el a fost condamnat. Prin urmare, „recursul în anulare” este inadmisibil.

18. Deși recursul în anulare este inadmisibil pentru motivul indicat în paragraful precedent, completul mai dorește să menționeze că în „plângerea” sa, recurentul își exprimă dezacordul cu refuzul judecătorilor primei instanței și ai curții de apel de a aplica față de el liberarea condiționată înainte de termen prevăzută de art. 91 alin. (5) Cod penal. El nu a invocat totuși care au fost viciile fundamentate admise de acești judecători. Recurentul nu a negat nici că el nu a executat integral programul individual cu privire la executarea pedepsei. El totuși a menționat că acest fapt nu i se datorează lui, ci penitenciarului. Curtea Supremă de Justiție este de acord cu curtea de apel că liberarea înainte de termen în temeiul art. 91 alin. (5) Cod penal este un drept și nu a obligație a instanței. În asemenea circumstanțe, un viciu fundamental al procedurii care ar fi afectat soluția din hotărârea contestată cu recurs în anulare este foarte greu de comis. Mai mult, recurentul are dreptul de a depune o nouă cerere de eliberare înainte de termen în temeiul art. 91 alin. (5) Cod penal după ce va îndeplini integral programul individual cu privire la executarea pedepsei.

19. Din considerentele de mai sus, în conformitate cu art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție și art. 456 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală (versiunea în vigoare la data depunerii recursului în anulare),

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul în anulare a condamnatului Vasile Afteni împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2022.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ion Malanciuc

Vladislav Gribincea